

Meerjarenbegroting 2024-2027

Versie: Concept, akkoord door Bestuur
Bestandsnaam: MJB 2024 -2027 Concept_akkoord door Bestuur

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Inleiding	4
BELEIDSBEGROTING	7
1 Programmaplan	7
2 Paragrafen	9
FINANCIËLE BEGROTING	16
3 Overzicht van baten en lasten 2024-2027 en de toelichting	16
4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting	21
5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld	24

Voorwoord

Na de Coronacrisis staat de economie opnieuw onder grote druk. De inflatie is hoog, de lonen stijgen (sterk) en de arbeids- en woningmarkt ontspant een beetje.

Werkleerbedrijf Lucrato moet op deze woelige baren, koers blijven houden. Dat wil zeggen dat we er alles aan blijven doen om binnen de gestelde (financiële) kaders zoveel mogelijk inwoners van Apeldoorn, Epe en Heerde te ontwikkelen, te bemiddelen en te begeleiden naar duurzaam betaald werk.

In ons Kompas 2022-2025 staat niet voor niets "Alle hens aan dek!". Ons handelen geven we richting aan de hand van de 3 coördinaten: wendbaar werken, infrastructuur benutten en innovatiekracht versterken. Niemand kan de toekomst voorspellen. Wij vragen ons dan ook niet af "wat er zal gebeuren", maar we stellen onszelf continu de vraag: "wat doen we als het gebeurt?".

We bleken wendbaar toen we ineens honderden Oekraïense vluchtelingen naar werk moesten gaan begeleiden. We toonden ons innovatief vermogen door de eerste Technohub Inclusieve Technologie (TINT) van Nederland mede op te richten en door te ontwikkelen.

Onze kennis- en infrastructuur stellen we open voor vragen van regiogemeenten, bedrijven of andere instellingen, maar ook voor de werkgelegenheid van andere doelgroepen met geringere baankansen, anders dan Beschut en SW.

Deze Meerjarenbegroting (MJB) 2024-2027 is een financiële doorvertaling van bovenstaande ontwikkelingen, met alle onzekerheden van dien. De vele onzekerheden maken deze MJB een spannende begroting. Door scherpe keuzes te maken hebben we de toename van het tekort ten opzichte van de MJB2023-2026 weten te beperken tot jaarlijks circa € 300.000.

We hopen dat deze begroting ons voldoende ruimte biedt om te acteren als er iets gebeurt, want er is wel een zichtbare financiële ontwikkeling die om handelen vraagt; handelen van ons, van de eigenaar-gemeenten, van het Rijk. Een ontwikkeling die al eerder is ingezet, maar mede door de COVID-middelen werd afgeschermd.

Uit deze MJB blijkt dat de financiering van onze dienstverlening, van onze kennis- en infrastructuur, onder druk komt te staan. Een beeld dat zich in heel het land voordoet, en vaak in nog (veel) sterkere mate. De verklaring is niet verrassend. Het verdienvermogen van Werkleerbedrijf Lucrato neemt met de krimp van het aantal SW collega's sterk af. De omzet uit de markt daalt. Dat wordt bijna volledig veroorzaakt door de dalende opbrengsten uit detacheringen en productie van SW collega's. De inkomsten uit extra opdrachten vanuit de gemeenten voor bijvoorbeeld dienstverlening aan Oekraïense vluchtelingen, bestandsscreening en ondersteuning bij de invulling van hun SROI verplichtingen, lijken gelukkig vrij stabiel. Ook het subsidieresultaat op de SW lijkt na jaren van bezuinigingen het dieptepunt voorbij. Het subsidieresultaat wordt zelfs licht positief. De daling van het bedrijfsresultaat wordt met deze twee ontwikkelingen gedempt.

Voor de korte/middellange termijn wordt met de gemeenten en het Rijk gesproken over de vraag hoe de kennis- en infrastructuur van de werkleerbedrijven (financieel) toekomstbestendig kan worden gemaakt. In opdracht van de VNG, ministerie van SZW en Cedris komt Berenschot voor de zomer van 2023 met de uitkomsten van een onderzoeksrapport naar de toekomstbestendigheid van de werkleerbedrijven in Nederland. We hopen dat de uitkomsten van dit onderzoek een goede basis oplevert voor de gesprekken.

Inleiding

Werkleerbedrijf Lucrato treedt op als bedrijfsvoeringsorganisatie namens de drie deelnemende gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde. De organisatie behartigt op basis van het door de deelnemers vastgestelde beleid en binnen de door de deelnemers vastgestelde financiële kaders de gemeenschappelijke belangen van de deelnemers op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie.

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato richt zich op drie doelgroepen inwoners:

1. Inwoners met een SW-dienstverband. De instroom van deze doelgroep is op 1 januari 2015 gestopt. Deze doelgroep neemt in omvang af door natuurlijk verloop.
2. Inwoners vallende onder de brede doelgroep van de Participatiewet, die geen of onvoldoende inkomsten uit werk hebben en (tijdelijk) niet zelf voor voldoende inkomen kunnen zorgen.
3. De doelgroep Beschut Werken. Het gaat hier om inwoners die uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden aan de arbeidsmarkt kunnen deelnemen.

Daarnaast is Werkleerbedrijf Lucrato voor de gemeenten preferred supplier voor overige taken op het gebied van arbeidsparticipatie en re-integratie. Als voorbeeld noemen we de activiteiten voor statushouders gericht op duurzame uitstroom door werk of studie.

Doelgroep 1: bestaand SW

Voor deze doelgroep wordt er qua systematiek van financiering geen wijziging verwacht. De bezuinigingen zijn achter de rug. Het subsidietekort op de Wsw zal naar verwachting de komende jaren in omvang afnemen en zelfs licht positief worden. In de meerjarenbegroting wordt rekening gehouden met een bijdrage per standardeenheid die jaarlijks stijgt in overeenstemming met de loonkostenstijging voor deze doelgroep. De rijksbijdrage voor de uitvoering van de Wsw maakt deel uit van het Participatiebudget.

Werkleerbedrijf Lucrato realiseert omzet met deze doelgroep, betaalt de loonkosten van de Sw-medewerkers en de loonkostensubsidie voor de groep Begeleid Werkers met een arbeidsovereenkomst bij een regulier bedrijf en zorgt voor begeleiding van deze medewerkers. De gemeenten hebben besloten om, indien nodig, Werkleerbedrijf Lucrato vanaf 2020 van extra middelen te voorzien om de exploitatie dekkend te maken. Deze extra middelen bleken in 2020 t/m 2022 fors minder nodig dan begroot, mede door de ter beschikking gestelde COVID-middelen.

De subsidie die het Rijk beschikbaar stelt aan de gemeenten ter financiering van de uitvoering van de Wsw wordt uitgedrukt in standardeenheden (*se*). In geval van handicapfactor licht of matig telt 1 fte als 1 se. Voor handicapfactor ernstig telt 1 fte als 1,25 se. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Wsw formatie in se en fte.

Wsw formatie	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027
Gesubsidieerde formatie in se (cf. meicirculaire 2022) *	736	683	636	582
Prognose werkelijke formatie in se	749	700	656	601
Over- (+) c.q. onderrealisatie (-)	+13	+17	+20	+19
Wsw dienstverbanden in fte	655	609	569	516
Begeleid Werken arbeidsovereenkomsten in fte	78	75	72	71
Prognose totaal Wsw formatie in fte	733	684	641	587
Aantal personen op 1 januari met SW dienstverband	782	729	685	634
Aantal personen op 1 januari in Begeleid Werken	92	91	88	85
Prognose totaal aantal personen Wsw op 1 januari	874	820	773	719

* De aantallen wijken af van de prognose in de Meerjarenbegroting 2023-2026. Dit is het gevolg van een naar beneden bijgestelde prognose van het Rijk.

De afgelopen jaren is de landelijke Wsw formatie sterker gekrompen dan aanvankelijk verwacht in de rekenmodellen van het rijk. Het subsidiebedrag per standaard eenheid (se) viel daardoor mee. De Wsw formatie 2024 t/m 2027 is berekend op basis van de werkelijke formatie ultimo 2022 minus alle personen die de komende jaren met pensioen gaan. Daarnaast is er ook rekening gehouden met onvoorziene uitstroom van medewerkers. De loonkosten Wsw en de loonkostensubsidie Begeleid Werken zijn in de meerjarenbegroting gebaseerd op bovenstaande formatie uitgedrukt in fulltime eenheden (fte).

Werkleerbedrijf Lucrato voert een beleid om zo veel als mogelijk Wsw medewerkers zo regulier mogelijk te laten werken. In de prestatieafspraken met de gemeenten wordt jaarlijks vastgelegd welk streefpercentage wordt gehanteerd voor het aantal externe plaatsingen.

Doelgroep 2: brede doelgroep Participatiewet (re-integratie, < 1 jaar bemiddelbaar naar werk)

Het gemeentelijk beleid is erop gericht om bijstandsgerechtigden met arbeidsperspectief via Werkleerbedrijf Lucrato aan een betaalde baan te helpen. Wij maken daarbij gebruik van ons netwerk aan reguliere bedrijven waar personen uit de doelgroep werkzaam zijn. Mede vanuit FactorWerk en het Regionaal Mobiliteitsteam worden continu activiteiten ontwikkeld om dit netwerk van reguliere werkgevers verder uit te breiden. Naast deze beleidsopgave is er voor de gemeenten ook een budgettaire opgave, namelijk het verkleinen van de uitgaven uit het BUIG-budget door samen met Werkleerbedrijf Lucrato zoveel mogelijk bijstandsgerechtigden naar een duurzaam betaalde baan te begeleiden.

In de prestatieafspraken met de individuele gemeenten wordt jaarlijks afgesproken hoeveel uitkeringsdossiers worden aangeboden om betrokkenen richting werk te begeleiden.

Daarnaast wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor bijzondere doelgroepen zoals bijvoorbeeld voor het bemiddelen, begeleiden en soms ook ontwikkelen van statushouders en personen in het doelgroep-register.

Doelgroep 3: Beschut Werken (Bsw)

Een inwoner uit deze doelgroep krijgt een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato. De begeleiding voor deze doelgroep is intensief, waardoor de begeleidingskosten relatief hoog zijn. De loonwaarde van deze doelgroep is vrij laag waardoor de verdien capaciteit van een medewerker Beschut Werk beperkt is. Hieronder volgt een overzicht van de verwachte Bsw formatie. De taakstelling per gemeente betreffen schattingen. Het rijk maakt jaarlijks in december bekend wat de taakstelling voor het volgende jaar is. De taakstelling voor 2024 wordt in december 2023 bekend gemaakt.

Bsw formatie	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027
Taakstelling rijk in personen Apeldoorn	115			
Taakstelling rijk in personen Epe	17			
Taakstelling rijk in personen Heerde	11			
Totaal taakstelling rijk in personen*	143	153	163	173
Totaal taakstelling rijk in fte*	120	128	137	145
Verwachte Bsw dienstverbanden in fte	86	94	102	111

* De taakstelling Bsw wordt uitgedrukt in aantal personen met een dienstverband per persoon van gemiddeld 31 uren per week. De cao Aan de Slag gaat uit van een fte op basis van 37 uren per week. De taakstelling van het rijk is daarom herrekend naar fte door de aantallen uitgedrukt in personen te vermenigvuldigen met 0,8378 (= 31 : 37 uren) en af te ronden op hele getallen.

In de meerjarenbegroting wordt uitgegaan van een groeiend aantal dienstverbanden Bsw. De gemiddelde loonkosten van deze doelgroep zullen stijgen conform de afspraken in cao Aan de slag. In de cao is afgesproken dat er een pensioenregeling komt. In 2022 is een regeling uitgewerkt die met ingang van het jaar 2023 in werking treedt. De financiële bijdrage vanuit de gemeenten in de loon- en begeleidingskosten is niet kostendekkend.

BELEIDSBEGROTING

1 Programmaplan

De gemeentelijke opdracht aan Werkleerbedrijf Lucrato betreft arbeidsparticipatie voor diverse doelgroepen uit de Participatiewet. Alle activiteiten zijn in deze meerjarenbegroting ondergebracht in één programma.

Conform artikel 34b uit de Wet gemeenschappelijke regelingen geven we in de volgende paragraaf de algemene financiële en beleidsmatige kaders aan die in deze meerjarenbegroting zijn gebruikt.

Algemene financiële en beleidsmatige kaders

De opdracht voor Werkleerbedrijf Lucrato is om binnen de door de gemeente gestelde beleidsmatige kaders personen uit de diverse doelgroepen van de Participatiewet te ondersteunen bij het vinden van een passende betaalde baan op de arbeidsmarkt. Daar waar personen niet in staat zijn om een arbeidsprestatie te leveren op het wettelijk minimumloonniveau, wordt er voor gezorgd dat de reguliere werkgever wordt gecompenseerd in de vorm van een loonkostensubsidie. Het betreft dan personen die staan ingeschreven in het doelgroep-register. Als iemand de indicatie Beschut Werk heeft gekregen en een plaatsing bij een reguliere werkgever behoort niet tot de mogelijkheden dan wordt de medewerker op een beschutte werkplek bij Werkleerbedrijf Lucrato geplaatst. Naast opdrachten uit de Participatiewet wordt Werkleerbedrijf Lucrato ook ingezet voor specifieke doelgroepen waaronder statushouders.

Werkleerbedrijf Lucrato werkt met een sluitend budget vanuit de middelen die door de rijksoverheid, via de gemeenten, worden toegekend. Daarnaast ontvangt Werkleerbedrijf Lucrato specifieke budgetten van haar gemeenten voor de uitvoering van aan haar opgedragen taken.

Door de bezuinigingen van het rijk op de Wsw in de jaren 2015 t/m 2020 was het niet langer mogelijk om zonder aanvullende bijdragen van de gemeenten de begroting sluitend te krijgen. Ook komende jaren zal door dalende opbrengsten uit detacheringen en productie door sterke krimp van het aantal SW collega's, nog gedempt door stabiele inkomsten uit extra opdrachten en positieve ontwikkeling in subsidiebedrag op de SW, het resultaat onder druk komen te staan.

In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een aanvullende bijdrage door de drie GR-gemeenten van ongeveer € 1.350.000 per jaar.

Alle opbrengsten en kosten in de meerjarenbegroting zijn voor het jaar 2024 zo goed mogelijk ingeschat op basis van de realisatie over het jaar 2022 en hetgeen we aan informatie hebben op het moment dat deze begroting wordt opgesteld (maart 2023). Voor de opvolgende jaren zijn veelal indexatiepercentages gehanteerd. Zo zijn de overige bedrijfskosten geïndexeerd met 4 á 4,5%. Door de oorlog in Oekraïne is er sprake van een hoge inflatie als gevolg van gestegen energieprijzen. Op dit moment is het onzeker of de in deze begroting gehanteerde percentages en inschattingen de kostenstijgingen voldoende zullen afdekken.

De reguliere personeelskosten is een belangrijke kostenpost. De inschatting hiervan vraagt een inschatting van de verwachte benodigde formatie en van de loonkosten van regulier personeel. Beide zijn met onzekerheid omgeven. We doen er alles aan om een stabiel resultaat te behalen. We hebben er voor gekozen om de reguliere personeelskosten grofweg gelijk te houden over de jaren. Te zijner tijd zal blijken of gestegen loonkosten om een dermate verlaging van de formatie vraagt dat de kwaliteit van dienstverlening in gevaar komt.

Vennootschapsbelasting

Werkleerbedrijf Lucrato is binnen bepaalde voorwaarden vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Deze voorwaarden worden jaarlijks beoordeeld in overleg met een fiscaal specialist. In deze begroting wordt er van uitgegaan dat we ook de komende jaren blijven voldoen aan de voorwaarden voor deze vrijstelling van vennootschapsbelasting.

Bedrag voor onvoorzien

In de begroting worden alle kosten en opbrengsten zo goed mogelijk ingeschat. Risico's worden benoemd in de risicoparagraaf en waar mogelijk kwantitatief ingeschat. In deze begroting nemen we geen bedragen mee voor onvoorzien kostenposten of tegenvallende opbrengsten uit de markt.

2 Paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

In 2018 heeft een risico-inventarisatie plaatsgevonden binnen Werkleerbedrijf Lucrato. Conform het destijds gebruikte model volgt hieronder een kwantificering van de risico's bijgewerkt naar de huidige situatie.

Omschrijving risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Invloed op bedrijfsresultaat	Beheersmaatregel
Tijdige actualisering loonwaarde doelgroepmedewerkers	Detacherings-opbrengsten: € 5,5 mln.	Daling van de omzet met 5%	5%	€ 14.000	Periodieke loonwaardemeting van alle doelgroepmedewerkers en in gesprek gaan met werkgevers over uitkomsten. Onderdeel van methodisch werken is het uitvoeren van loonwaarde meting. De aandacht voor methodisch werken is dit jaar weer versterkt. Accountmanagers hebben structureel overleg met de werkgevers over de detacheringstarieven. Dit heeft ook tot tariefaanpassingen geleid.
Stoppen of wegvallen opdrachten	Productie- en detacherings-opbrengsten: € 7,0 mln.	Daling van de omzet met 10%	30%	€ 210.000	Regelmatig contact met grote opdrachtgevers over wensen en afspraken. Bewaken kredietwaardigheid grotere klanten; contract met Creditsafe: nieuwe klanten indien nodig laten toetsen; bestaande klanten bij slecht betaalgedrag tussentijdse toets
Bezuiniging rijk op Wsw budget	Wsw subsidie € 24,6 mln.	Daling Wsw-subsidie met 2%	10%	€ 49.000	Werkleerbedrijf Lucrato heeft geen invloed op dit risico. De gemeenten hebben besloten dat de structurele verliezen die zijn ontstaan door de bezuinigingen in de jaren 2015 t/m 2020 en die niet meer uit de algemene reserve gedekt kunnen worden, vanaf 2020 deels vanuit de algemene middelen worden aangezuiverd. Nieuwe bezuinigingen door het Rijk zijn niet uit te sluiten. In 2022 was echter geen sprake van bezuinigingen of signalen van mogelijke bezuiniging. Er is een samenhang met onderstaand risico inzake opwaartse loondruk. Effectpercentage is iets verlaagd t.o.v. MJB 2023-2026.

Omschrijving risico	Grondslag	Effect op grondslag	Kans dat risico zich voordoet	Invloed op bedrijfsresultaat	Beheersmaatregel
Opwaartse loondruk door inflatie of ontwikkelingen op arbeidsmarkt en in het Wettelijk minimumloon	Loonkosten € 35,6 mln.	Stijging met 5%	50%	€ 890.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan deze factoren niet beïnvloeden. Indexatie dekt deze zeer beperkt af doordat factoren met vertraging in indexatie verwerkt worden én indexatie op slechts een deel van de (loon)kosten toegepast wordt. Werkgevers zijn geïnformeerd over de indexatie tarieven op basis van contractuele loonkosten (incl. werkgeverslasten) Via de beroepsgroep is een signaal van deze situatie afgegeven richting overheid De Inflatie is extreem. Effect-percentage en de kans dat het risico zich voordoet is verhoogd t.o.v. MJB 2023-2026.
Uitstroom uit Wsw doelgroep is in werkelijkheid lager dan volgens prognose rijk	Wsw subsidie € 24,6 mln.	Subsidie-tekort van 2%	20%	€ 98.000	Werkleerbedrijf Lucrato kan de uitstroom niet beïnvloeden. Het verloop van Wsw personeel wordt zo goed mogelijk ingeschat in de begroting. Afgelopen jaren heeft dit niet tot grotere tekorten geleid. Wijze van inschatting lijkt dus passend
De gemeenten zorgen voor onvoldoende extra opdrachten om het subsidietekort op de Wsw op te vangen	Opgenomen in aanvullende overeenkomsten € 6,1 mln.	Stijging exploitatie-tekort met 50%	10%	€ 305.000	De gemeenten hebben een grote (financiële) opdracht in het sociaal domein. Aanvullende overeenkomsten in de vorm van PMC's blijven nog steeds komen. Gemeente geeft daarmee invulling aan afspraak inzake Werkleerbedrijf Lucrato als preferred supplier
Vermindering productie- en detachings-opbrengsten door onvoorziene calamiteiten (Corona)	Productie- en detachings-opbrengsten: € 7,0 mln.	Daling van de omzet met 5%	25%	€ 88.000	In 2021 bedroeg het omzetverlies als gevolg van de Coronacrisis naar schatting ruim € 300.000. De effecten lopen door naar 2022. Er is een bestemmingsreserve van € 250.000 getroffen om het financiële risico in 2022 te verminderen. Er is een tegemoetkoming vanuit overheid ontvangen. Effect-percentage en de kans dat het risico zich voordoet is verlaagd t.o.v. MJB 2023-2026.
				€ 1.654.000	

In de bestuursvergadering van Werkleerbedrijf Lucrato d.d. 31 mei 2021 is het beleid omtrent weerstandscapaciteit en de risico's vastgesteld. Hierin is als volgt besloten:

1. Naast de algemene reserve wordt ook de helft van de bestemmingsreserve invoering BBV meegenomen als beschikbaar weerstandsvermogen;
2. Het handhaven van een ratio weerstandsvermogen die zich beweegt binnen een bandbreedte tussen 1 en 2.

De hoogte van de ratio weerstandsvermogen wordt jaarlijks met het bestuur geëvalueerd. De weerstandscapaciteit kan uitgedrukt worden in een ratio, door het beschikbare weerstandsvermogen te delen door het benodigde weerstandsvermogen. Het beschikbare weerstandsvermogen ultimo 2024 bedraagt € 665.000 (algemene reserve) plus de helft van € 1.947.000 (bestemmingsreserve gevolgen invoering BBV), is in totaal ruim € 1.600.000. De ratio weerstandsvermogen bedraagt ultimo 2024 ($1.600/1.654=$) 0,97. Dit voldoet niet aan de gestelde eis voor deze ratio. Het bestuur zal zich beraden op te nemen maatregelen.

Bestemmingsreserves

Op basis van in het verleden genomen bestuursbesluiten zijn in deze meerjarenbegroting twee bestemmingsreserves opgenomen, nl. voor personele verplichtingen als gevolg van de invoering van BBV en voor de extra kosten in verband met de organisatieontwikkeling. Voor een toelichting op de bestemmingsreserves wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Voorzieningen

Voor kwantificeerbare en voorzienbare kosten is één voorziening getroffen ter egalisering van de kosten van groot onderhoud aan het bedrijfspand. Voor een toelichting op de voorziening wordt hier verwezen naar hoofdstuk Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting.

Kengetallen

	MJB 2024	MJB 2023	Realisatie 2022
Netto schuldquote	-0,60%	-1,78%	-1,66%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-0,69%	-1,87%	-1,75%
Solvabiliteitsrisico	45,05%	47,15%	44,01%
Structurele exploitatieruimte	0,00%	0,00%	0,00%

De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldlast van de organisatie ten opzichte van de eigen middelen. Naarmate het percentage hoger is wordt er meer met vreemd vermogen gefinancierd. Werkleerbedrijf Lucrato maakt in beperkte mate gebruik van vreemd vermogen.

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan zijn financiële verplichtingen te voldoen. Bij Werkleerbedrijf Lucrato is sprake van een gezonde eigen vermogenspositie.

De structurele exploitatieruimte geeft aan in hoeverre de organisatie in staat is om de lasten te dekken vanuit haar opbrengsten. De gemeenten zuiveren de tekorten op de exploitatie, als gevolg van het subsidietekort op de Wsw, aan tot een sluitende begroting.

Onderhoud kapitaalgoederen

Voor groot onderhoud aan de bedrijfspanden is een voorziening getroffen. Aan deze voorziening ligt een beheerplan ten grondslag dat in 2021 door het bestuur is vastgesteld. De voorziening is bedoeld voor een gelijkmatige spreiding van de onderhoudskosten over een langere periode. De panden

verkeren in een goede staat van onderhoud. In beginsel vindt er jaarlijks een dotatie plaats om het saldo van de voorziening groot onderhoud op een voldoende niveau te houden voor grotere onderhoudskosten in de komende tien jaren. Er zijn geen andere kapitaalgoederen waarvoor een voorziening is gewenst. De bedrijfspanden worden conform plan onderhouden. De kosten van groot onderhoud worden verwerkt ten laste van de voorziening voor zover deze is gevormd voor de beoogde kosten.

Financiering

Indien noodzakelijk maken we gebruik van kasgeldleningen bij de BNG om pieken in de liquiditeit op te vangen. Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten.

In deze meerjarenbegroting wordt er van uitgegaan dat er naast de bestaande langlopende lening geen gebruik wordt gemaakt van nieuwe kasgeld- of langlopende leningen. In de meerjarenbegroting is een klein bedrag voor rentelasten meegenomen die betrekking heeft op de in 2021 afgesloten lening bij de BNG.

Overtollige middelen worden uitgezet bij het rijk conform de wetgeving inzake schatkistbankieren. Op deze rekening-courant overeenkomst, die onder de uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar is opgenomen, ontvangen we een kleine rentevergoeding van het rijk.

Werkleerbedrijf Lucrato maakt geen gebruik van financiële instrumenten.

Treasury

We voldoen aan de wettelijke eisen voor wat betreft de kasgeldlimiet voor vlottende schulden en de renterisiconorm voor langlopende schulden.

Kasgeldlimiet	
Gemiddelde overschot liquide middelen	€ 2.000.000
Kasgeldlimiet <i>(8,2% van de totale lasten)</i>	€ 3.473.000
Ruimte tot de kasgeldlimiet <i>(beide bedragen optellen)</i>	€ 5.473.000
Renterisiconorm	
Renterisiconorm in 2024 <i>(20% van de totale lasten)</i>	€ 8.471.000
Aflossingen in 2024	€ 100.000
Ruimte tot de renterisiconorm <i>(normbedrag minus aflossingen)</i>	€ 8.371.000

Bedrijfsvoering

Voor een toelichting op de activiteiten die we voor de verschillende doelgroepen uitvoeren verwijzen we hier naar paragraaf Inleiding op pagina 3.

Human Resources

Human Resources ondersteunt het primaire operationele proces met een aantal personeelsadviseurs, een beleidsadviseur HR en Participatiewet en de personeels- en salarisadministratie. Belangrijke HR-thema's voor de komende jaren zijn duurzame inzetbaarheid, verzuimbeleid, strategische personeelsplanning, sociale veiligheid en arbeidsmarktcommunicatie.

Werkgeversdienstverlening

De werkgeversdienstverlening vanuit Werkleerbedrijf Lucrato is opgezet vanuit brancheteams en gerelateerd aan de kanssectoren en -beroepen in onze arbeidsmarktregio. Vanuit deze brancheteams en vanuit de arbeidsmarktregio, via FactorWerk en het Regionale MobiliteitsTeam (RMT), worden reguliere werkgevers actief benaderd om hen te informeren over de wijze waarop wij

diensten leveren om ook kandidaten met geringere baankansen te kunnen bemiddelen. Daarmee willen wij bijdragen aan een inclusieve arbeidsmarkt en faciliteren daartoe werkgevers met uiteenlopende diensten.

Er is aandacht voor werknemers- en vakvaardigheden en samen met bedrijven en het onderwijs (met name ROC Aventus, Praktijkonderwijs en Voortgezet Speciaal Onderwijs) worden nieuwe werkleerroutes voor een brede doelgroep ontwikkeld en ingezet. Zo worden werkleerlijnen in kansrijke branches in samenwerking met werkgevers opgezet en wordt praktijkleren met de praktijkverklaring uitgevoerd bij erkende leerbedrijven. Deelname aan activiteiten in de combinatie van werken en leren, leidt er voor kandidaten toe dat het vooruitzicht op een duurzame plaatsing wordt vergroot.

De arbeidsmarkt kenmerkt zich nu, en naar het zich laat aanzien ook de komende jaren, door een continue vraag naar personeel. Het aantal kanssectoren neemt ook voor kandidaten met voorheen geringere baankansen toe. Daartoe worden samen met marktpartijen innovatieve instrumenten zoals 'gamification' en de 'kansberoepenzuil' ontwikkeld en inmiddels ingezet. Dit betreffen ontwikkelingen die bijdragen aan het inzichtelijk maken van de vaardigheden van de kandidaat die aansluiten bij de meest passende functies. De doelgroep die we bedienen wordt steeds breder. We constateren dat de periode van voorbereiding en ontwikkeling van kandidaten – alvorens tot bemiddeling te komen – nóg gerichtere en intensievere ondersteuning vraagt. Dit is vaak het gevolg van een combinatie van belemmeringen op één of meerdere levensgebieden.

Om mismatches zoveel mogelijk te voorkomen investeren wij in een methodische aanpak voor kandidaten. We onderzoeken tegelijkertijd met werkgevers hoe de werkzaamheden op kandidaten kunnen worden afgestemd. In samenwerking met de Kennisalliantie Inclusie en Technologie (KIT) is een consortium opgezet met o.a. VDL en ROC/Saxion om te onderzoeken welke inclusieve technologie kan bijdragen om belemmeringen te compenseren. Hierdoor kunnen kandidaten die staan ingeschreven in het doelgroepregister of voor Beschut Werk in aanmerking komen, werkzaamheden verrichten die eerder onmogelijk werden geacht. Daarnaast wordt onderzocht welke technologie ingezet kan worden om duurzame inzetbaarheid van de medewerker te vergroten. Op de locatie aan de Egerlaan in Apeldoorn is in 2022 de eerste landelijke Technohub Inclusieve Technologie voor talent en werk van Nederland gerealiseerd. Hier vindt onderzoek plaats in nauwe afstemming met de doelgroep. Wat betreft de ontwikkeling van de technische elementen vindt er afstemming plaats met het NewTechPark in Apeldoorn. De ambitie is om dit de komende jaren te continueren en waar mogelijk verder uit te bouwen.

Om arbeidsparticipatie te bevorderen, werken wij in alle drie de gemeenten aan het thema simpel switchen in samenwerking en afstemming met lokale initiatieven. Hierbij bekijken wij met werkgevers welk type werkzaamheden zij kunnen aanbieden, passend bij de ontwikkeling van de kandidaat op de desbetreffende participatietrede. Een kandidaat kan zich dan ontwikkelen en indien nodig tijdelijk een pas op de plaats maken of een stapje terug doen. Lucrato vervult hierin een coördinerende rol in het brede sociale domein maar kan ook de eigen fysieke infrastructuur inzetten als ontwikkelplek of vangnet. We zoeken bij onze opdracht ook steeds meer de samenwerking met de accountmanagers Bedrijven van de gemeenten. Om sociaal ondernemerschap verder te stimuleren heeft Werkleerbedrijf Lucrato, in navolging van gemeente Apeldoorn, zich aangesloten bij de Citydeal. Als Werkleerbedrijf Lucrato blijven wij onderzoeken hoe wij samen met diverse partijen duurzaam, innovatief en sociaal ondernemen kunnen versterken om zo een bijdrage te kunnen leveren aan brede welvaart.

Verbonden partijen

Werkleerbedrijf Lucrato heeft een 100% deelneming in Felua-groep Holding B.V. De B.V. is op 1 december 2004 opgericht en gevestigd aan de Egerlaan 15 te Apeldoorn. Felua-groep Holding B.V. is een houdstermaatschappij waarin twee 100% deelnemingen zijn opgenomen, nl. in Felua-groep Interval B.V. en in Felua-groep Interstap B.V.

Het aandelenkapitaal in de deelneming Felua-groep Holding B.V. bedraagt € 90.000 waarvan € 18.000 is gestort.

Het eigen vermogen bedraagt ultimo 2024 naar verwachting € 18.000.

Het vreemd vermogen bestaat uit een lening van Werkleerbedrijf Lucrato en bedraagt ultimo 2024 naar verwachting € 36.000.

Het exploitatieresultaat van Felua-groep Holding B.V. is de komende jaren naar verwachting nihil zodat er geen dividend wordt uitgekeerd aan Werkleerbedrijf Lucrato.

Openbaarheidsparagraaf

Op 1 mei 2022 is de Wet Open Overheid (de “WOO”) in werking getreden. Deze wet vervangt de Wet Openbaarheid Bestuur. De WOO voorziet in een verplichting om jaarlijks aandacht te besteden aan de uitvoering van deze wet. In deze Openbaarheidsparagraaf geven wij graag invulling aan deze verplichting.

De WOO is er op gericht (overheids-) informatie openbaar en beschikbaar te maken. In dit licht zijn er in de WOO drie thema’s te onderscheiden. Dat zijn: de actieve openbaarmaking van informatie, de passieve openbaarmaking van informatie en de verbetering van de informatiehuishouding. Deze thema’s worden hieronder besproken waarbij wordt aangegeven op welke wijze wij deze thema’s in onze organisatie hebben ingepast.

Actieve openbaarmaking van informatie

De WOO verplicht ertoe om informatie uit eigen beweging openbaar en toegankelijk te maken. De WOO heeft hierbij met name het oog op informatie betreffende de activiteiten (van bestuursorganen) en de resultaten daarvan.

De activiteiten die wij verrichten worden uitgebreid beschreven in ons jaarverslag. Door de jaren heen zijn dat - op hoofdlijnen - veel dezelfde activiteiten. Echter, de precieze invulling daarvan kan van jaar tot jaar nogal eens verschillen. Ook kunnen er in enig jaar activiteiten aan onze dienstverlening worden toegevoegd. Denk bijvoorbeeld aan de begeleiding van Oekraïners. Al deze activiteiten, ook die van tijdelijke aard, en de wijze waarop zij worden ingevuld, worden beschreven in ons jaarverslag.

In ons jaarverslag wordt ook verslag gedaan van de resultaten van onze activiteiten. Dit geldt zowel de getalsmatige als de financiële resultaten.

Het jaarverslag geeft, gelet op het voorgaande, goed weer wat wij doen, hoe wij dat doen, wat het kost en wat het oplevert.

Het jaarverslag wordt openbaar gemaakt door plaatsing op onze website. Op deze manier is het jaarverslag voor iedereen toegankelijk. Het jaarverslag wordt ook besproken in de vergaderingen van de gemeenteraden van de gemeenten Apeldoorn, Epe en Heerde. Ook langs deze weg is het jaarverslag toegankelijk.

Passieve openbaarmaking van informatie

Naast de verplichting om informatie actief openbaar te maken, voorziet de WOO ook in de verplichting informatie passief openbaar te maken. Hiermee wordt bedoeld dat informatie ook op verzoek openbaar moet worden gemaakt.

Een verzoek om informatie openbaar te maken, is vormvrij. Dit betekent dat een dergelijk verzoek naar keuze van de verzoeker zowel mondeling als schriftelijk als elektronisch kan plaatsvinden.

Ten behoeve van verzoeken die langs elektronische weg worden ingediend, hebben wij op onze website een formulier geplaatst dat verzoekers kunnen invullen. Op onze webpagina hebben wij ook aangegeven welke procedure wij volgen bij het beoordelen van verzoeken op openbaarmaking van informatie.

Voor de volledigheid benoemen we dat wij in 2022 geen verzoeken tot openbaarmaking van enige informatie hebben ontvangen.

Verbetering van de informatiehuishouding

Aan de verplichtingen informatie actief en passief openbaar te maken, kan alleen uitvoering worden gegeven indien de informatiehuishouding op orde is. Dat betekent dat de informatie die binnen onze organisatie wordt geproduceerd en aanwezig is op uniforme wijze wordt opgeslagen en beheerd. Het betekent ook dat deze informatie relatief eenvoudig toegankelijk is en goed valt te ontsluiten.

Ter instandhouding en verbetering van onze informatiehuishouding hebben wij een "Strategisch Informatie Overleg" ("SIO") opgericht. Dit is een werkgroep bestaande uit medewerkers van de afdeling ICT, de afdeling Contractbeheer, de afdeling Juridische Zaken en de afdeling Bestuurssecretariaat. In deze werkgroep worden voorstellen ter instandhouding en verbetering van de informatiehuishouding besproken. Hierbij kan worden gedacht aan het verplaatsen (al dan niet) van onze informatie/data van eigen servers naar de cloud en het gebruik maken (al dan niet) van "Whatsapp" als communicatiemiddel. Ook worden in deze werkgroep nieuwe wet- en regelgeving op het gebied van informatie en de toepassing daarvan binnen onze organisatie besproken. Hierbij valt bijvoorbeeld te denken aan de WOO en de Wet elektronische publicaties.

Periodiek schuift de Archiefinspecteur van gemeente Apeldoorn aan bij het SIO. Belangrijke onderwerpen bij het in stand houden en beheren van onze informatiehuishouding zijn het archiveren en, op enig moment, vernietigen van onze informatie en data. Het bepaalde in de Archiefwet is daarbij leidend. De Archiefinspecteur van gemeente Apeldoorn, die daartoe in de Gemeenschappelijke Regeling Lucrato is aangewezen, adviseert en ondersteunt ons bij een juiste toepassing van deze wet.

In 2022 heeft met name het vernietigen van gearchiveerde informatie en data de nodige aandacht gehad. Met als resultaat dat veel (zowel fysieke als gedigitaliseerde) dossiers - met toestemming van de Archiefinspecteur - zijn vernietigd.

FINANCIËLE BEGROTING

3 Overzicht van baten en lasten 2024-2027 en de toelichting

Overzicht van baten en lasten <i>(bedragen x € 1.000)</i>	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027
Subsidie Wsw	24.550	23.761	23.097	21.927
Personeel gerelateerde kosten Wsw	-24.873	-23.816	-22.907	-21.399
Subsidieresultaat Wsw (A)	-323	-55	190	528
Bijdrage Loonkosten Beschut Werken	2.003	2.268	2.547	2.841
Personeel gerelateerde kosten Beschut Werken	-2.862	-3.240	-3.639	-4.059
Subsidieresultaat Beschut Werken (B)	-859	-972	-1.092	-1.218
Bijdrage gemeenten re-integratiebudget	1.118	1.163	1.210	1.258
Directe externe kosten t.l.v. re-integratiebudget	-616	-642	-668	-694
Bijdrage re-integratiebudget (C)	502	521	542	564
<i>Omzet uit de markt</i>	8.715	8.398	8.100	7.818
<i>Kostprijs verkopen</i>	-423	-431	-440	-449
Bruto marge alle activiteiten	8.292	7.967	7.660	7.369
Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut Werken	1.331	1.463	1.595	1.727
Gemeentelijke bijdrage regulier personeel	3.242	3.417	3.602	3.797
Overige inkomsten	0	0	0	0
TOTAAL BATEN UIT BEDRIJFSACTIVITEITEN	12.865	12.847	12.857	12.893
Reguliere personeelskosten	-10.851	-10.919	-10.991	-11.139
Afschrijvingen	-400	-400	-400	-400
Overige bedrijfskosten	-2.326	-2.415	-2.508	-2.605
Financiële baten en lasten	-5	-5	-5	-5
TOTAAL LASTEN I.V.M. BEDRIJFSACTIVITEITEN	-13.582	-13.739	-13.904	-14.149
Bedrijfsresultaat (D)	-717	-892	-1.047	-1.256
TUSSENTELLING RESULTAAT (A t/m D)	-1.397	-1.398	-1.407	-1.382
Mutatie bestemmingsreserves (E)	46	46	46	4
Bijdrage gemeenten in het tekort (F)	1.351	1.352	1.361	1.378
EINDRESULTAAT (A t/m F)	0	0	0	0

Toelichting op het subsidieresultaat Wsw

Het subsidieresultaat Wsw bestaat uit het verschil tussen het bedrag dat het rijk beschikbaar stelt voor de uitvoering van de Wsw en de personeel gerelateerde kosten van de Wsw geïndiceerden. De rijkssubsidie voor het jaar 2024 wordt definitief bekend gemaakt via de meicirculaire 2024. In deze begroting is de rijkssubsidie voor de jaren 2024 t/m 2027 zo goed mogelijk ingeschat vanuit de prognose van het rijk die in de meicirculaire 2022 is opgenomen. De bedragen uit deze circulaire zijn verhoogd met de te verwachten LPO (*LoonPrijsOntwikkeling*). In deze verwachting is rekening gehouden met de verhoging van het Wettelijk Minimum Loon met ruim 10%.

De personeel gerelateerde kosten Wsw bestaan uit loon en overige personeelskosten van alle Wsw medewerkers die een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato hebben, en de loonkostensubsidie die wij aan werkgevers uitbetalen die een Begeleid Werker in dienst hebben. Bij de berekening van deze kosten is rekening gehouden met uitstroom door pensioen plus onvoorziene uitstroom, zoals langdurig ziek, overlijden of ontslag op eigen verzoek.

Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op het subsidieresultaat Beschut Werken

Het subsidieresultaat Beschut Werken bestaat uit het verschil tussen de bijdrage in de loonkosten die wij van de gemeenten ontvangen en de personeel gerelateerde kosten Bsw. De gemeenten vergoeden ongeveer 70% van de personeel gerelateerde kosten Bsw. Daarnaast ontvangen wij een vergoeding voor begeleidingskosten van de gemeenten en genereert deze doelgroep omzet uit de markt in de vorm van productieopbrengsten of een detacheringsvergoeding. De begeleidingsvergoeding en de omzet uit de markt maken deel uit van het bedrijfsresultaat. In de meerjarenbegroting is rekening gehouden met een jaarlijks groeiend aantal dienstverbanden. Een formatie overzicht van deze doelgroep is opgenomen in de inleiding op deze begroting.

Toelichting op de bijdrage re-integratiebudget

Wij ontvangen jaarlijks een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van re-integratiekosten voor kandidaten uit de Participatiewet. In het overzicht van baten en lasten zijn de externe kosten verbonden aan re-integratieactiviteiten in mindering gebracht op deze bijdrage. Voorbeelden van deze kosten zijn medische adviezen inzake inzetbaarheid, jobcoaching ingekocht bij derden of Feluagroep Interstap B.V., opleidingskosten en vervoerskosten. Daarnaast maakt de organisatie ook interne kosten ten behoeve van deze doelgroep. Een voorbeeld is het vergroten van de uitstroomkans van kandidaten via werkleerlijnen die in samenwerking met onderwijs en werkgevers worden ontwikkeld. Of het onderzoek naar de inzet van inclusieve technologie om de kansen van onze kandidaten op de arbeidsmarkt te vergroten. Deze interne kosten, bijvoorbeeld projectleiding, maken onderdeel uit van de bedrijfskosten en worden niet direct ten laste van het re-integratiebudget gebracht. Het resterend saldo op het re-integratiebudget dient ter dekking van deze indirecte kosten. Indien Lucrato op verzoek van de gemeenten structureel (extra) werkzaamheden gaat uitvoeren ten gevolge van de invoering van het 'Breed Offensief', dan heeft dit (mogelijk) effect op het aan Lucrato beschikbaar te stellen re-integratiebudget.

Toelichting op het bedrijfsresultaat

Het bedrijfsresultaat bestaat uit alle opbrengsten die Werkleerbedrijf Lucrato genereert met haar activiteiten minus alle bedrijfsvoeringskosten. Het bedrijfsresultaat komt steeds meer onder druk te staan. De bedrijfsopbrengsten nemen af door uitstroom van medewerkers uit de Wsw. Deze daling van de personeelsomvang wordt gedeeltelijk teniet gedaan door instroom vanuit Beschut Werken. De begeleidingskosten op de groeiende groep Beschut Werkers zijn relatief gezien hoger dan die van de Wsw doelgroep, en het opbrengstvermogen van deze groep is navenant lager. Beide effecten, minder opbrengsten en meer begeleidingskosten, hebben een drukkend effect op het bedrijfsresultaat, waardoor de verbetering in het subsidieresultaat Wsw niet één op één wordt omgezet in een lagere gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort.

In paragraaf Bedrijfsvoering is toegelicht welke ontwikkelingen volgens ons noodzakelijk zijn om werkgevers te kunnen voorzien van een passend arbeidspotentieel. Onze competenties zijn het begeleiden, ontwikkelen en bemiddelen van onze doelgroepen. Gezien de huidige en verwachte conjunctuur is er veel vraag naar arbeid. Onze doelgroepen hebben talent, maar er is meer begeleiding nodig om zich te ontwikkelen richting een duurzame baan, waarbij het ook noodzakelijk

is dat de werkgever en de kandidaat gedurende dit ontwikkelingsproces worden begeleid. Zoals eerder aangegeven doen wij dit vanuit een methodische aanpak en in nauwe samenspraak met werkgevers, onderwijs en onze GR gemeenten.

Bruto marge alle activiteiten

De bruto marge alle activiteiten bestaat uit de opbrengst uit productieactiviteiten, detacheringen en overige diensten, waaronder specifieke opdrachten voor onze gemeenten, minus alle direct toerekenbare kosten. De direct toerekenbare kosten bestaan uit materialen (*m.n. verpakkingsmaterialen*), uitbesteed werk en inkoop van specifieke diensten (*bijv. loonwaardemeting en jobcoaching ten behoeve van Wsw en Bsw medewerkers*). De brutomarge wordt o.a. gebruikt om de infrastructuur in stand te houden. De basis van ons verdienvermogen wordt steeds smaller door de krimpende Sw populatie. We zijn voortdurend op zoek naar nieuwe vormen van dienstverlening om ons verdienvermogen te verhogen of de infrastructuur op een andere wijze te bekostigen.

Gemeentelijke bijdrage begeleiding Beschut Werken

Wij ontvangen € 11.000 per Beschut Werker per jaar van onze gemeenten. Deze bijdrage is bedoeld om de begeleidingskosten van deze doelgroep, die vooral uit jongeren afkomstig uit het speciaal onderwijs bestaat, af te dekken. De ervaring van de afgelopen jaren heeft geleerd dat deze groep zeer intensieve begeleiding nodig heeft.

Gemeentelijke bijdrage regulier personeel

Wij ontvangen een bijdrage van onze gemeenten ter dekking van de personeelskosten van regulier personeel dat wordt ingezet op re-integratieactiviteiten voor kandidaten uit de Participatiewet. Het betreft hier de formatie behorend bij de werkzaamheden voor doelgroep 2 (pagina 4) die vanuit de gemeenten op structurele basis zijn overgedragen aan Werkleerbedrijf Lucrato. Over deze bijdrage zijn afspraken gemaakt tijdens de oprichting van Werkleerbedrijf Lucrato. De jaarlijkse indexatie van de bijdrage wordt vastgelegd in de prestatieafspraken met de gemeenten.

Overige inkomsten

Onder overige inkomsten worden inkomsten meegenomen die niet rechtstreeks verband houden met de bedrijfsactiviteiten. In de meerjarenbegroting worden geen overige inkomsten voorzien.

Reguliere personeelskosten

In deze post zijn alle personeelskosten opgenomen van begeleidend en ondersteunend personeel. Het betreft personeel met een dienstverband bij Werkleerbedrijf Lucrato en ingehuurd personeel via groepsmaatschappij Felua-groep Interval B.V.

Formatie regulier personeel	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027
Werkzaam in primair proces in fte	80	78	76	74
Ondersteunend personeel in fte	34	33	32	32
Totaal in fte	114	111	108	106

Doordat het resultaat van Werkleerbedrijf op termijn steeds verder onder druk komt te staan, zijn we kritisch op de ontwikkeling van de omvang het regulier personeel. We streven altijd naar de inzet van goedgekwalificeerde medewerkers voor het uitvoeren van onze GR taken. Wanneer de financieringsbron niet langdurig gegarandeerd is, kan ook geen langdurig contract geboden worden. Het behoud van goede medewerkers is ook van belang. Om die reden kiezen we ervoor ook langduriger mensen aan ons te binden.

Rekening houdende met de intensivering van de begeleidingsbehoefte en de krimpende Wsw formatie is in de meerjarenbegroting rekening gehouden met een licht krimpende reguliere formatie door natuurlijk verloop. In geval van uitstroom van regulier personeel wordt iedere keer een zorgvuldige afweging gemaakt of er een vacature wordt gesteld of dat door herverdeling van taken een formatieplaats kan worden bespaard. Ook worden mogelijkheden verkend om bij specifieke opdrachten, formatie tijdelijk vanuit onderwijs- of sociale partners in te zetten.

Afschrijvingen en investeringen

Dit betreft de afschrijvingen op materiële vaste activa. In deze meerjarenbegroting is in de afschrijvingslasten rekening gehouden met investeringen die gepland staan voor de komende jaren. Het betreft voornamelijk vervangingsinvesteringen.

Overige bedrijfskosten

Deze post bestaat uit huisvestingskosten, onderhoudskosten, automatiseringskosten, belastingen en verzekeringen, advieskosten, kantoorkosten en overige kosten. Deze kosten variëren nauwelijks met de bedrijfsomvang. Er is rekening gehouden met een kostenstijging van 4,5 á 4% per jaar.

Financiële baten en lasten

De rijksoverheid geeft momenteel een kleine rentevergoeding voor bedragen die in de schatkist worden aangehouden.

Voor grote investeringen die niet uit de lopende exploitatie gefinancierd kunnen worden, worden langlopende leningen afgesloten. In 2021 is een langlopende lening afgesloten om twee grote investeringsprojecten te financieren (zonnepanelen en renovatie kantoren). Deze lening heeft een looptijd van 10 jaar en het rentepercentage bedraagt 0,38%.

Langlopende lening	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027
Hoofdsom ultimo jaar	€ 700.000	€ 600.000	€ 500.000	€ 400.000
Rentelast	€ 2.800	€ 2.400	€ 2.100	€ 1.700

In deze meerjarenbegroting houden we per saldo rekening met een kleine rentelast van € 5.000. Indien nodig dekken we tijdelijke liquiditeitstekorten af met een kasgeldlening.

Toelichting op de mutatie bestemmingsreserves

De mutatie in de bestemmingsreserves betreft de vrijval uit de bestemmingsreserve voor organisatieontwikkeling. Het betreft de vrijval ter grootte van de jaarlijkse afschrijvingslasten op de verbouwingskosten van het bedrijfspand vooruitlopend op het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato op 1 januari 2018. Ultimo 2027 is deze investering volledig afgeschreven.

Incidentele baten en lasten

In de meerjarenbegroting 2024-2027 worden geen incidentele baten en lasten verwacht.

Toelichting op de bijdrage gemeenten in het tekort

De gemeenten leveren een extra bijdrage om het structurele exploitatietekort af te dekken. We hebben in deze meerjarenbegroting rekening gehouden met inflatie. Door de oorlog in Oekraïne zien we op dit moment een hoge inflatie door gestegen energieprijzen. Vanwege de onzekere situatie in de wereld is het lastig om goede financiële inschattingen voor de komende vier jaren te maken. In deze meerjarenbegroting is rekening gehouden met een bijdrage in het tekort over 2024 van € 1.351.000. We verwachten dat de gemeentelijke bijdrage in het exploitatietekort de komende jaren stabiliseert rond € 1.350.000.

Op grond van artikel 21 GR dient het bestuur een berekeningswijze vast te stellen aan de hand waarvan kan worden berekend hoeveel de deelnemende gemeenten dienen bij te dragen in een eventueel exploitatietekort. Het bestuur heeft begin 2021 een berekeningswijze vastgesteld¹ waarbij wordt aangesloten bij de bijdragen die de deelnemende gemeenten aan Werkleerbedrijf Lucrato betalen ter uitvoering van de taken genoemd in artikel 4 GR. Dat betreft de bijdragen voor de uitvoering van de Wsw, van Beschut Werk alsmede voor de ondersteuning van kansrijke werkzoekenden naar werk. De percentages in deze berekeningswijze worden definitief vastgesteld na afronding van het betreffende jaar. Onderstaande bedragen zijn een inschatting gebaseerd op de bedragen uit deze Meerjarenbegroting voor 2024.

Berekening verdeling bijdrage in tekort over gemeenten 2024 <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Apeldoorn	Epe	Heerde	Totaal
Wsw subsidie	18.727	3.735	2.088	24.550
Bijdrage in loonkosten Bsw	1.632	267	104	2.003
Re-integratiebudget	899	96	123	1.118
Begeleidingsvergoeding Bsw	1.089	176	66	1.331
Gemeentelijke bijdrage personeel	2.374	681	187	3.242
Totaal	24.721	4.955	2.568	32.244
<i>Afgerond percentage</i>	<i>77%</i>	<i>15%</i>	<i>8%</i>	<i>100%</i>
<i>Afgerond bijdrage in tekort</i>	<i>1.040.000</i>	<i>203.000</i>	<i>108.000</i>	<i>1.351.000</i>

¹ In de loop van 2024 zal de uitvoering en uitwerking van deze berekeningswijze geevalueerd worden. Afhankelijk van de uitkomst daarvan zou voor de jaren nadien al dan niet voor een andere berekeningswijze gekozen kunnen worden.

4 Uiteenzetting van de financiële positie en de toelichting

In de artikelen 20 t/m 23 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd welke verplichte onderdelen deel uitmaken van de uiteenzetting van de financiële positie en de meerjarenraming. Hieronder volgen alle verplichte onderdelen in een aparte paragraaf.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans 2024-2027

Balans ultimo boekjaar (bedragen x € 1.000)	Prognose 2023	MJB 2024	MJB 2025	MJB 2026	MJB 2027
ACTIVA					
Materiële vaste activa	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400
Financiële vaste activa	54	54	54	54	54
Totaal vaste activa	2.454	2.454	2.454	2.454	2.454
Uitzettingen korter dan 1 jaar	3.080	2.857	2.764	2.686	2.432
Liquide middelen	100	100	100	100	100
Overlopende activa	600	600	600	600	600
Totaal vlottende activa	3.780	3.557	3.464	3.386	3.132
TOTAAL ACTIVA	6.234	6.011	5.918	5.840	5.586
PASSIVA					
Eigen vermogen	2.754	2.708	2.662	2.616	2.612
Voorzieningen	130	53	106	174	24
Vaste schulden	800	700	600	500	400
Totaal vaste passiva	3.684	3.461	3.368	3.290	3.036
Vlottende schuld korter dan 1 jaar	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Overlopende passiva	50	50	50	50	50
Totaal vlottende passiva	2.550	2.550	2.550	2.550	2.550
TOTAAL PASSIVA	6.234	6.011	5.918	5.840	5.586

EMU-saldo 2023-2025

In artikel 20 lid1c is vastgelegd dat in de uiteenzetting van de financiële positie het EMU saldo over het vorig begrotingsjaar, het begrotingsjaar en het jaar volgend op het begrotingsjaar wordt opgenomen.

Emu saldo (bedragen x € 1.000)	MJB 2023	MJB 2024	MJB 2025
Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves	-50	-46	-46
Mutatie (im)materiële vaste activa	0	0	0
Mutatie voorzieningen	-38	-77	53
Mutatie voorraden	0	0	0
Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa	0	0	0
BEREKEND EMU-SALDO	-88	-123	7

Investeringsen

Voor een toelichting op de investeringen wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Kapitaalgoederen en hoofdstuk 3 paragraaf Afschrijvingen en investeringen.

Financiering

Voor een toelichting op de financiering wordt hier verwezen naar hoofdstuk 2 paragraaf Financiering.

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

Opgebouwde vakantiegeld, levensloop en verlofrechten welke niet in de balans zijn opgenomen	Vakantiegeld 31-12-2024	Verlofdagen 31-12-2024
Wsw medewerkers	850.000	1.400.000
Bsw medewerkers	90.000	65.000
Regulier personeel	n.v.t.	185.000
Totaal verplichtingen	940.000	1.650.000

Omdat op het regulier personeel het Individueel Keuzebudget van toepassing is, is er geen sprake van een vakantiegeld verplichting ultimo boekjaar.

Stand en het verloop van de reserves

De reserves bestaan uit de Algemene reserve en Bestemmingsreserves. Hieronder volgt een verloopoverzicht van alle individuele reserves.

Verloopoverzicht algemene reserves <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Totaal
Stand 31 december 2023	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2024	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2025	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2026	665
Mutatie	0
Stand 31 december 2027	665

De gemeenten leveren jaarlijks een bijdrage om het exploitatietekort af te dekken. In de meerjarenbegroting wordt aangenomen dat de algemene reserve op het bestaande niveau gehandhaafd blijft.

Verloopoverzicht bestemmingsreserves <i>(Bedragen x € 1.000,-)</i>	Gevolgen invoering BBV	Organisatie ontwikkeling	Totaal
Stand 31 december 2023	1.947	142	2.089
Mutatie	0	-46	-46
Stand 31 december 2024	1.947	96	2.043
Mutatie	0	-46	-46
Stand 31 december 2025	1.947	50	1.997
Mutatie	0	-46	-46
Stand 31 december 2026	1.947	4	1.951
Mutatie	0	-4	-4
Stand 31 december 2027	1.947	0	1.947

Als gevolg van de invoering van het Besluit Begroting en Verantwoording in 2004 was het niet langer geoorloofd om een voorziening voor jaarlijks ongeveer gelijkblijvende verplichtingen aan personeelsleden op te nemen in de balans. Het bestuur heeft destijds besloten om de toenmalige voorziening om te zetten in een bestemmingsreserve. Omdat de verplichtingen aan personeelsleden groter zijn dan de bestemmingsreserve wordt er geen vrijval uit deze bestemmingsreserve voorzien de komende jaren. Er zijn geen besluiten genomen inzake aanzuivering van deze bestemmingsreserve ingeval de verplichtingen groter zijn dan het saldo van de bestemmingsreserve.

In de aanloop naar het ontstaan van Werkleerbedrijf Lucrato per 1 januari 2018 zijn er investeringen gepleegd. Het bestuur heeft destijds besloten om een bestemmingsreserve te vormen om de toekomstige afschrijvingen op deze investering te kunnen dekken. De jaarlijkse afschrijvingslasten worden gedekt door een vrijval ten gunste van het resultaat uit deze bestemmingsreserve.

Stand en het verloop van de voorzieningen

Er is één voorziening die is gevormd om de kosten van groot onderhoud aan de bedrijfspanden aan de Egerlaan in Apeldoorn over de jaren te egaliseren. Alle gebouwen verkeren in een goede staat van onderhoud.

Verloopoverzicht voorziening ter egalisering van kosten <i>(Alle bedragen x € 1.000,-)</i>	Totaal
Stand 31 december 2023	130
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -197)	-77
Stand 31 december 2024	53
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -67)	+53
Stand 31 december 2025	106
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -52)	+68
Stand 31 december 2026	174
Mutatie (dotatie € 120 / vrijval € -270)	-150
Stand 31 december 2027	24

5 Overzicht van de geraamde baten en lasten per taakveld

In artikel 66 van Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten is vastgelegd dat in de uitvoeringsinformatie een totaaloverzicht van geraamde (begroting) en gerealiseerde (jaarrekening) baten en lasten per taakveld wordt opgenomen. Hieronder volgt de raming voor begrotingsjaar 2024.

Taakvelden <i>(bedragen x € 1.000)</i>	Gerealiseerde baten	Gerealiseerde lasten	Resultaat per taakveld
0.4 Overhead	175	13.564	-13.389
0.5 Treasury	0	5	-5
0.10 Mutaties reserves	46	0	46
6.4 Begeleide participatie (Wsw)	32.993	25.107	7.886
6.5 Arbeidsparticipatie (Bsw en Participatiewet)	9.219	3.757	5.462
Totaal 0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten	42.433	42.433	0